

Slovenija 2050: razbremenjene plače, debirokratiziran sistem, jasne prioritete

Na današnjem MQ forumu: Prihodnost Slovenije v zmožnosti sodelovanja so na temo produktivnosti, nujne debirokratizacije in pridobivanja talentov mnenja soočili voditelji političnih strank oziroma njihovi predstavniki za gospodarstvo. Ugotavljajo, da so izzivi, s katerimi se sooča Slovenija preveč resni, da bi se jih lotevali na enak način kot smo se jih doslej.

Drugi dan kongresa je bil posvečen strateškemu razmisleku o prihodnosti Slovenije v luči prihajajočih državnozborskih volitev 2026. Ključni izzivi, ki bodo narekovali razvoj države, obsegajo od tehnoloških sprememb in demografskih trendov do naraščajočih geopolitičnih pritiskov. Kako lahko Slovenija z večjo produktivnostjo, manj birokracije ter privabljanjem vrhunskih talentov izstopi iz povprečja in se uveljavi kot inovativna, konkurenčna družba? Mnenja so soočili **Klemen Boštjančič**, podpredsednik vlade in minister za finance, Gibanje Svoboda, **Matjaž Han**, minister za gospodarstvo, turizem in šport, SD, **Zdravko Počivalšek**, SDS, **Jernej Vrtovec**, NSi, **dr. Anže Logar**, Demokrati, **dr. Vladimir Prebilič** in predsednik Državnega sveta RS **Marko Lotrič**, Fokus. Strinjajo se, da je med ključnimi področji davčna razbremenitev plač, debirokratizacija in določitev prioritet, ki jim kot država sledimo. Ob tem Han obljublja, da bodo *»pametne rešitve, ki bodo dobre za Slovenijo, podprli tudi, če bomo v opoziciji«*.

V solidni kondiciji, a nazadujemo po konkurenčnosti

Iztočnice za pogovor so podali tudi **prof. dr. Mojmir Mrak**, Ekonomska fakulteta UL, **prof. dr. Andreja Jaklič**, Fakulteta za družbene vede UL, in **dr. Peter Wostner**, UMAR.

Mrak je poudaril, da je Slovenija po kovid krizi v solidni kondiciji, a nazaduje na področju konkurenčnosti zaradi slabega poslovnega okolja, nepredvidljive davčne politike in nizkih podjetniških investicij. Obrambni izdatki bodo morali narasti, najverjetneje z dodatnim zadolževanjem, medtem ko črpanje rekordnih evropskih sredstev ostaja počasno zaradi administrativnih zapletov. Evropska komisija za obdobje 2028–2034 predlaga večji proračun z več sredstvi za konkurenčnost in varnost ter novimi evropskimi davki. *»V naslednjih 10 letih se bo vzpostavil nov globalni red za daljše obdobje,«* še poudarja Mrak in izpostavlja, da Evropa rabi resen razmislek, kakšna bo njena vloga v njem. Kako to komentirajo sogovorniki?

Logar je menil, da je tehnološki razvoj edino, kar bo EU dalo mesto za 'veliko' mizo in poudaril, da je zaveznik Slovenije v novem geopolitičnem svetu samo EU. Temu je pritrdil Vrtovec: *»Posamične države ne morejo funkcionirati posamezno.«* Boštjančič je izpostavil, da je v smislu odločanja potrebno več pristojnosti prenesti na evropsko komisijo oz. komisarje: *»Potrebujemo spremenjen sistem odločanja. Konsenz je preživet.«* S čimer se je strinjal tudi Han.

Kako zadržati plahe ptice?

Jaklič ugotavlja, da se Slovenija pri privabljanju in ohranjanju tujih investicij vse težje zanaša na geografsko lego, članstvo v EU in relativno stabilno poslovno okolje in infrastrukturo, ki so bile kot prednosti opažene v preteklosti. *»Slovenijo so tuji investitorji leta 2024 sicer še prepoznavali kot privlačno lokacijo, a njena privlačnost upada,«* pravi Jaklič in našteva, da investitorji pri nas ovire vidijo predvsem v počasni birokraciji, kompleksni zakonodaji, visokih davčnih obremenitvah dela in odzivnosti (dela) javnega servisa, pa tudi v počasnem napredku v infrastrukturi.

Da bi bila Slovenija lahko zlata destinacija, je izpostavil Logar, a *»zaradi davkov in obremenitve plač smo na sivi strani«*. Han je kot prioritete spremembe navedel davčno zakonodajo in ustvarjanje pogojev za investitorje. Ustrezno podporno okolje, vlaganje v znanje, šolstvo, raziskave in razvoj, v ljudi je tek na dolge proge, je poudaril Boštjančič. Lotrič je odprl še eno temo: *»V Sloveniji ne le, da ne maramo tujih investorjev, ne maramo tudi zasebnitva.«* Prebilič pa je pozval, da *»manj obljubljam, manj napovedujmo in več delajmo. Politika se naj nauči poslušati gospodarstvo, da mu zagotovi ustrezno vzpodbudno okolje.«*

Pritisnimo na plin za prehod v inovacijsko podprto rast z visoko produktivnostjo

»V Sloveniji je kakovost življenja razmeroma visoka, a da bi tako ostalo tudi v prihodnje oz. da bi se še izboljšala, je ključna pospešitev prehoda v inovacijsko podprto rast z visoko rastjo produktivnosti,« pravi Wostner. Izpostavlja, da Slovenija potrebuje več visoko produktivnih podjetij, za kar je bistven (politično-družbeni) konsenz o najpomembnejših razvojnih prioritetnih ukrepih: *»Ključne besede v prihodnost usmerjenih pristopov, podjetij, države in drugih deležnikov, slišijo na ime: aktivacija, atraktivnost, avtomatizacija, investicije v kadre prihodnosti, modernizacijo in inovacije ter delovanje trga z odzivno in vitko državo, ki deluje v strateškem partnerstvu s ključnimi deležniki ter s prestrukturiranim davčnim sistemom.«*

Na vprašanje, kdaj bomo od strategij prešli k dejanjem, je Počivalšek izpostavil, da je biblija slovenskega gospodarstva Akcijski načrt Združenja Manager, ki mu gre slediti. Vrtovec je pozdravil tovrstne pogovore gospodarstva, politike in drugih deležnikov, saj ti dajejo upanje, da bodo besede iz akcijskih načrtov tudi udejanjene. Logar pa je pozval udeležence kongresa, naj si zapomnijo besede večine sogovornikov o davčni razbremenitvi dela in o razvojni kapici – naj bo to prvi ukrep vlade v novem mandatu, ki se ga bo uresničilo. Zaključil je, da se bo Akcijski načrt ZM začel izvajati, ko se bodo v državnem zboru z njim strinjali ter ga tudi javno zagovarjali.

.....

Dodatne informacije: Nina Rojc Dobrin | 051 671 085 | nina.rojc.dobrin@zdruzenje-manager.si

Fotografije: Borut Cvetko, Mediaspeed, in Matic Kremžar za Združenje Manager